

ኮሮናቫይረስን የሚከላከል ክትባት – ኮቪድ-19 ክትባት አስትራዜኒካ (AstraZeneca)

ይህንን ክትባት ለተሰጣቸው ሰዎች የሚውል መረጃ

የኖቭል ኮሮናቫይረስ የመተንፈሻ አካላት በሽታን ያስከትላል። በርካታ ሰዎች መለስተኛ አሊያም ደግሞ ምንም ምልክቶች አይታዩባቸውም፤ ሆኖም ግን አንዳንዶቹ በፀና ይታመማሉ። በእድ፣ የገፉ፣ እና ከዚህ በፊት የተወሰኑ ሌላ በሽታዎች ያሉባቸው ሰዎች በከባድ በሽታ የመያዝ ወይም ሞት ከፍኛ ስጋት ላይ ናቸው። የኮሮናቫይረስ ክትባት ግቡ ህይወትን እና ጤና መጠበቅ ነው።

ይህንን የኮሮናቫይረስ ክትባትን ማነው ማገኘት ያለበት?

በብሄራዊ ኢሙናይዜሽን ፕሮግራም በኩል ይህንን ክትባት እንዲወስዱ የተመከሩ ሰዎች በቅደም ተከተል ወረፋ ተራቸው ሲደርስ ክትባቱ ይሰጣቸዋል።

ክትባቱ ነፃ እና በፈቃደኝነት ላይ የተመሰረተ ነው። በኖርዌይ ውስጥ ለሚቆዩ ሰዎች ይሰጣል።

ክትባቱን ማግኘት የምችለው እንዴት ነው?

ማን ክትባቱ እየተሰጠው እንደሆነ፣ ክትባት አሰጣጡ እንዴት እየተዘጋጀ እንደሆነ እና መቼ እንደሚሰጥ ለሚያሳውቅ መረጃ የማዘጋጀትን ድረገፅ ይፈትሹ።

ይህ ክትባት እንዴት ይሰጣል?

ክትባቱ በላይኛው ክንድ ይወጋል። ሁለት መጠን ያላቸውን ክትባቶች በ 9-12 ሳምንታት ልዩነት ይቀበላሉ። ሁለተኛውን መጠን በታቀደው ጊዜ መውሰድዎ አስፈላጊ ነው። ክትባቱን ከመውሰድዎ በፊት፣ ጤንነት እየተሰማዎት እንደሆነ እና ለወሰዷቸው ሌላ ክትባቶች ማናቸውም ምላሾች እንደነበረዎት ይጠየቃሉ። ማናቸውም አለርጂያዎች ካሉብዎት፣ እርጉዝ ከሆኑ፣ መድሃኒቶችን የሚጠቀሙ ከሆነ ወይም ሌላ የጤና እክሎች ካሉብዎት ለመናገር ያስታውሱ። ስር የሰደደ ህመም እና ከ 38 °C በላይ ለሆነ ትኩሳት ክትባትን ማዘግየት የተለመደ ነው። ክትባቱን ከወሰዱ በኋላ፣ ለ 20 ደቂቃዎች ያህል እንዲቆዩ ይጠየቃሉ።

ይህ ክትባት እንዴት ይሰራል?

ክትባቱ ኮሮናቫይረስ ከሰውነት ጋር ለሚጣበቅባቸው መንጠቆዎች ተቀባዩን ለማጓጓዝ የሚረዳውን የማይጎዳ ቫይረስን (የብርድ ቫይረስ) ይጠቀማል። ሰውነት በሽታን የመቋቋም ስርዓቱ ሊለማመድባቸው የሚችልባቸውን እነዚህ መንጠቆዎች ያባዛል። በዚህ መንገድ በሽታን የመቋቋም ስርዓቱ የኮሮናቫይረስ መንጠቆዎችን መለየትን ይማርበታል እናም ሰውነት በቫይረሱ በሚያዝበት ጊዜ ለመከላከል ይችላል።

የመጓጓዣ ቫይረስ በሰውነት ውስጥ መባዛት አይችልም እናም ወዲያውኑ በፍጥነት ይሰባበራሉ። ክትባቱ የኮሮናቫይረስ በሽታን ወይም ማንኛውም ሌላ ተላላፊ በሽታን አያስከትልም። የኮሮናቫይረስ ክትባት በሽታን ለመከላከል ይሰራል። ቀድሞውኑ ያለ ህመምን ማዳን አይችልም።

ይህ ክትባትን የማዘጋጀት ዘዴ ቀድሞውኑ በኢቦላ ክትባቶች ውስጥ ጥቅም ላይ ውሏል።

ይህ ክትባት ምን ያህል ይሰራል?

ክትባቱ በአዲሱ የኮሮናቫይረስ የሚከሰት በሽታን ይከላከላል። ሁለተኛው የክትባት መጠን ከተወሰደ ሁለት ሳምንታት በኋላ በጥናቶች ውስጥ ከተከተቡት ውስጥ 60 % የሚያህሉት ከኮሮናቫይረስ በሽታ መከላከል ሆኖላቸዋል። ሆኖም ግን፣ በክትባቱ ሁለት መጠኖች መሃል ያለው ልዩነት 9 ሳምንታት ወይም ከዚያ በላይ ሲሆን መከላከሉ ከፍተኛ ይሆናል። ክትባቱ የሆስፒታል

ህዝምና ከሚጠይቁ የከፋ ኮቪድ-19 በሽታዎችም መከላከልን እንደሚሰጥ ጥናቶች ያመለክታሉ። መከላከሉ ለምን ያህል ጊዜ እንደሚዘልቅ ገና አላወቅንም። መከላከሉ ከጊዜ ወደ ጊዜ ከቀነሰ፣ ማሻሻያ መጠኖች አስፈላጊ ሊሆኑ ይችላሉ። ከትባቱ በሽታን እስከተከላከለ ድረስ፣ የበሽታ ስርጭትንም ይከላከል፣ ነገር ግን ምን ያህል እንደሚከላከል ገና አላወቅንም። ስለዚህም የአሁኑን የበሽታ መቆጣጠር ምክር መከተልን መቀጠል አስፈላጊ ነው።

የጎንዮሽ ጉዳዮች

ከዚህ ቀደም ተደርገው ከነበሩ ጥናቶች፣ ከትባት ወስደው ከነበሩ ሰዎች መሃል መደበኛ እና ብዙም ያልተለመዱ የጎንዮሽ ጉዳዮችን ጥሩ እውቀትን አግኝተናል። አልፎ አልፎ የሚከሰቱ የጎንዮሽ ጉዳዮችን ወይም ከትባቱ ከተሰጠ ከረጅም ጊዜ በኋላ የሚከሰቱ የጎንዮሽ ጉዳዮችን ማስቀረት አንችልም። ኡብዛኛዎቹ የጎንዮሽ ጉዳዮች ከትባቱ ከተሰጠ በኋላ በመጀመሪያዎቹ ጥቂት ቀናት ውስጥ ይከሰታሉ እናም በጥቂት ቀናቶች ውስጥ ይጠፋሉ።

- ከተከተቡት ሰዎች ውስጥ ከግማሽ በላይ የሚያሆኑት በተወገቡት ስፍራ ላይ ህመም ተሰምቷቸዋል።
- ሌላ የተለመዱ የጎንዮሽ ጉዳዮች ጥሩ ስሜት አለመስማት፣ ድካም፣ ራስምታት፣ የጡንቻ እና የመገጣጠሚያ ህመም፣ ብርድ ብርድ ማለት፣ ማቅለሽለሽ እና ትኩላት ናቸው።
- የጎንዮሽ ጉዳዮች መጠን 2 ከተሰጠ በኋላ መለስተኛ እና በጣም አልፎ አልፎ የሚከሰቱ ናቸው።

በኡብዛኛዎቹ ኬዞች፣ የጎንዮሽ ጉዳዮቹ መለስተኛ ወይም መካከለኛ ነበሩ። ከ 5 % በታች የሆኑት የማይጎዱ በጣም አሰልፎ የሆኑ የጎንዮሽ ጉዳዮች ኢጋጥሟቸዋል፣ ነገር ግን እነዚህ ነገሮች በዘለቁበት ጥቂት ቀናቶች ላይ የእለት ተእለት ኑሮዎቻቸው ላይ ተፅዕኖ አድርገዋል።

የጎንዮሽ ጉዳዮች ከተከሰቱበኝ ምን ማድረግ አለብኝ?

በከትባቱ የተነሳ ነው የተከሰቱት ብለው ሊያስቧቸው የሚችሉ ያልተጠበቁ፣ ከባድ ወይም ረጅም ምልክቶች፣ ለምዘና እና ምክር ሃኪምዎን ወይም ሌላ የጤና እንክብካቤ ሰራተኛውን ያነጋግሩ። የጤና እንክብካቤ ሰራተኞች በከትባት የተነሳ እንደሆነ የሚጠረጥሩት ማንኛውንም ከባድ ወይም ያልተጠበቁ ምላሾችን ሪፖርት የማድረግ ሃላፊነት አለበት። እርስዎም በ helsenorge.no በኩል ለራስዎ ማስታወቂያን መላክ ይችላሉ።

የሁኔታዊ ማፅደቅ

ከትባቱን የተቀበሉት ብዙ ሰዎች ያሉበት ሰፊ ጥናትቶች ውስጥ ይህ የኮሮና ቫይረስ ከትባት ተፈትሷል። ጥናቶቹ በሌላ ከትባቶች እንደተደረገው በተመሳሳይ መንገድ ተከናውነዋል፣ ነገር ግን የምልከታ ጊዜው አጠር ያለ ነው። የመድሃኒት ቁጥጥር ባለስልጣናት ለከትባት ሁኔታዊ ማፅደቅ ሰጥቷል። ይህ ማለት የከትባቱ ጥቅም ከስጋት በጣም እንደሚበልጥ የሚጠቁም በቂ መረጃ አሉ ማት ነው፣ ነገር ግን የከትባት አምራቹ ጥናቶችን መቀጠል እና መረጃዎች ሲገኙ ለመድሃኒት ቁጥጥር ባለስልጣናት መረጃን ቀጣይነት ባለው መልኩ መስጠት አለበት።

የትኛውን ከትባት ነው የተቀበልኩት?

የኮሮናቫይረስ ከትባት ሲሰጥዎት፣ በኖርዌይን ኢሚውናይዜሽን ምዝገባ፣ SYSVAK የሚመዘገብ ይሆናል። መረጃዎን በ helsenorge.no ላይ መማግኘት ይችላሉ።

ይበለጥ ማወቅ ይፈልጋሉ?

እባክዎ ሃኪምዎን ወይም ሌላ የጤና እንክብካቤ ሰራተኛን ይጠይቁ ወይም የኖርዌይ የህዝብ ጤና ተቋሙን በ fhi.no/cvp ይጎብኙ።

